

DANA ADASI: İSTİRİDYE KABUĞU İÇİNDE BİR İNCİ GİBİ

derin dünya

Günümüzde Dana Adası yat gemilerinin uğrak noktası. Mavi Kent'ten seyretmesi hoş, arada küçük teknelerle insanların gittikleri bir yer. Orayı uzaktan seyrederdin genelde, terk edilmiştir.

Birkaç hafta önce Mersin'in Silifke İlçesine bağlı Dana Adası'nın bir efsane olduğu ve dünyada benzeri olmayan dev bir tersaneye ev sahipliği yaptığı keşfedildi.

Akdeniz'in su altında kalmış arkeolojik zenginliğini keşfetmek için Türkiye'de su altı arkeolojisi araştırmaları alanında çalışma yapan ekip, Selçuk Üniversitesi Su Altı Kazı ve Araştırma Gemisi Selçuk-1 ile yola çıkıp birçok veri elde etti.

2015 yılında buldukları çekek sayısı 100 iken 2016 yılında bu sayı 274'e kadar yükseliyor. Arkeolojik araştırmanın ayrıntılarını Yrd. Doç. Dr. Hakan Öñiz şöyle anlatıyor: *"Büyük ihtimalle aynı sene içinde aynı anda yaklaşık 274 gemiyi yapabilecek kapasiteye sahip dev bir tersane yapısını ortaya çıkardık. Dünyada benzeri yok. Dünyada arkeolojik olarak kanıtlanabilen en büyük tersane. Tarihleme konusunda çalışmalarımız devam ediyor. Büyük ihtimalle dünyadaki en eski tersane. M.Ö. 1200'de Tunç Çağı'nda bu tersanenin kullanıldığını düşünüyoruz."*

Tersane ile Karşılaşma Anı

Kıyıda yaklaşık 2 kilometre açıkta bulunan Dana Adası'nın çevresinde çalışmalarını sürdüren Yrd. Doç. Dr. Hakan Öñiz, adanın kuzeyine geldiklerinde suyun altından kıyıya kadar uzanan bazı yapılar gördüklerini söyledi. Yrd. Doç. Dr. Öñiz, *"Kafamızı suyun içinden çıkarıp kıyıya çıktığımızda ise çok şaşırdık. Birdenbire karşımıza onlarca çekek yeri çıktı. Muazzam bir duyguydu."* dedi.

Tespit edilen kalıntıların bir bölümünün su içinde kayalara oyulduğu, bir bölümünün de doğrudan farklı mühendislik teknikleriyle su içinde inşa edildiği, bir bölümünün ise depremler sırasında denizin altında kalmış olduğu fark edildi. 1500 metrelik kıyı şeridinde inşa edilmiş tersanenin M.Ö. 8. yüzyıldan M.S. 13. yüzyıla kadar kullanıldığı düşünülüyor.

Tersanenin Niye Dana Adası Civarına Yapılmış Olabileceği ile İlgili Soruya Yrd. Doç. Dr Hakan Öñiz 4 Sebep Saydı

“Askeri tersanelerde güvenlik çok önemli ve ada olması büyük avantaj. Dalgalara nispeten kapalı güvenli bir liman. Gemi yapımı için sedir ağaçları kullanılmış zamanında ve adanın 2 km karsısında toroslarda, ulaşımı kolay. Gemiği çekmek ve atmak için 10 derecelik eğim doğal bir şekilde mevcut.”

Danunahlar'ın (Denyen) Adası Olduğu Söyleniyor

Yrd. Doç. Dr. Öñiz, arkeolojik olarak henüz yüzde 100 kanıtlayamamalarına rağmen eldeki tarihsel kayıtların çok büyük ihtimalle Dana Adası'nın, M.Ö. 12'nci Yüzyıl'da "Deniz Kavimleri" olarak adlandırılan topluluklardan biri olan Danunalar'ın (Denyen) adası olduğunu söyledi. Yrd. Doç. Dr. Öñiz, "Danuna ya da Denyen ismi ile ilgili ilk kayıtlar M.Ö. 16'ncı Yüzyıl'da Hitit Kralı Telepinu'nun Adania'dan bahsetmesiyle ortaya çıkıyor. Kilikya olarak adlandırılan bugün Adana ve Mersin'in dâhil olduğu bu bölge, kimi zaman Hititlerin etkinlik alanında yer alan kimi zaman isyan eden Adania adındaki kentin varlığıyla Danuna adının yüksek ihtimalle Anadolu kökenli olduğunu ortaya koyuyor." dedi.

Gemi Yapıp Mısır'a Saldırıyorlar

Yrd. Doç. Dr Hakan Öñiz: “*Muhtemelen Danunalar aynı deritten muzdarip diğler topluluklarla birlikte buğdayın olduğı bölgeye, Mısır’a saldırıyor. III. Ramses Danunaları (Denyen) yenilgiye uğrattığını söylüyor. Ele geçirdiğı Denyenleri diğler esirlerle birlikte uzak bölgelerde asker olarak görevlendiriyor, ele geçiremediğı Denyenleri ise kuzeydeki adalarına kadar takip ettiğini ve bu bölgede yok ettiğini söylüyor.*” diyor.

Hikaye Denyenlerle Bitmiyor

Dana Adası kazılarının çok uzun yıllar sürebileceğini sözlerine ekleyen Yrd. Doç. Dr. Öñiz, şunları anlattı:

“Biz emekli oluruz, sonra başka meslektaşlarımız bu çalışmaları sürdürür, çünkü hikâye yalnızca Hititlerle veya Danunalarla bitmiyor. Kilikya bölgesinde Demir Çağı’nda Geç Hitit Krallıkları’nın varlığını biliyoruz. Bunların Kilikya demiri ve buğdayını ele geçirmek isteyen Yeni Babil Krallığı’na direndiğini biliyoruz. Adanın adı Demir Çağı’nda Pitusu’ya dönüşüyor. Yeni Babil Kralı Neriglissar tarafından yazılan yıllıkta Pitusu, ‘Denizin ortasında bir dağ’ olarak niteleniyor. Buraya saldırdığını, bu küçük ada üzerinde 6 bin askerin Yeni Babil’e direndiğini biliyoruz. Adada direnen 6 bin kişinin varlığı Demir Çağı’nda da tersane konumunu devam ettirdiğini gösteriyor.”

Türkiye Cumhuriyeti’nin yasalarıyla son derece önemli bir kültürel mirası hiç dokunulmadan koruduğunu da sözlerine ekleyen Yrd. Doç. Dr. Öñiz, “*Zaman, ada üzerinde yaklaşık 800 sene önce durmuş. Yasalarımız ada üzerinde herhangi bir yapılaşmaya izin vermemiş. Tamamen dünya mirasının bir parçasıdır*” dedi.

DİPNOT: Genel olarak bahsedilen bölgelerde dalış şimdilik serbest fakat bölgelerin ileride dalışa kapatılması da gündemde.

KAYNAKÇA:

[Mersin’deki Dana adasında bulundu](#)

[Türkiye’nin Tek Sualtı Araştırma Gemisi Selçuk-1 Denize Açıldı](#)

[Selçuk Üniversitesi \(SÜ\) Sualtı Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yrd. Doç. Dr Hakan Öñiz; Mersin Deniz Ticaret Odası \(MDTO\) Konferans Salonunda düzenlenen toplantıda, kamu kurumlarının temsilcilerine yaptıkları çalışmalarla ilgili bilgi verdi](#)

[Who are the Sea Peoples?](#)